

Ötən əsrin sonlarında, müstəqilliyini yeni bərpa etmiş Azərbaycanın galəcək təleyinin müəyyənləşdiyi mürəkkəb bir zamanda ümummilli lider Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdışı ilə böyük xilaskar missiyasını yerinə yetirdi. Xalqımızın itirilmiş inamı özünə qaytarıldı, ölkənin yeni inkişaf dövrü başladı, vətəndaş mühəharibəsinin qarşısı alındı, atəşkəsə nail olundu. Ulu Öndərin müdrik siyaseti sayasında ölkəyə investisiya axınının güclənməsi yeni neft strategiyasının reallaşması ilə nəticələndi. "İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şəxə qadirdir!" - principinə əsaslanan siyasətin müüm istiqamətlərindən biri bazar münasibətlərinə kecidələ ölkə iqtisadiyyatını böhrandan xilas edib inkişaf yoluna çıxarmaq idi.

Ümummilli Liderin təşəbbüskarlığı, əzmkar fəaliyyəti Azərbaycanı inkişaf edən dövlətlər sırasına yüksəldi. Onun rəhbərliyi ilə həyata

dər Əliyev milli iqtisadi inkişaf modelinin reallaşdırılmasında özəl sektorun həlledici rolunu daim öne çəkmiş, güclü sahibkarlar təbə-

Dövlət strategiyasında özəl sektorun inkişafı önəmlı yer tutur

keçirilən genişməqyaslı islahatlar iqtisadi potensialın formalaşdırılmasına, sosial-mədəni həyatın canlandırılmasına və milli-mənəvi dəyərlərin dircəldilməsinə yönəldildi. İqtisadiyyatın bütün sahələrində radikal islahatlar aparıldı və nəticədə bu sahənin dinamik inkişafi təmin edildi. Onun çoxşaxəli siyaseti ölkəyə tərəqqi və sabitlik gətirən dövlət strategiyasına çevrildi. Ulu Öndərin müəyyən etdiyi və onun rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən sahibkarlığın inkişaf strategiyası özəl sektorun tərəqqisinə yönəlmış tədbirlərin sistemliliyi, dövlət tənzimlənməsinin liberallaşdırılması, dövlət-sahibkar münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə xarakterizə edilir. "Sahibkarlığın inkişaf etdirilmesi, sərbəst iqtisadiyyata yol verilməsi, bazar iqtisadiyyatının yaradılması bizim strateji yolu muzdur", - deyən Heydər Əliyev ölkənin gələcək iqtisadi inkişafının məhz özəl sektorla bağlı olduğunu vurğulayırdı.

Ötən müddət ərzində iqtisadi sahənin müüm istehsalatın məhsətlərindən biri olan maliyyə nəzarəti sahəsində də ciddi dəyişikliklər baş vermişdir. Bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq tənzimləmə siyasetinə üstünlük verilmişdir ki, bunlardan da biri səmərəli maliyyə nəzarəti, o cümlədən vergi nəzarəti sisteminin tətbiqidir. Bu məqsədle vergi orqanları tərəfindən aparılan yoxlamalar əsaslı təhlil olunmuş və mövcud boşluqların aradan qaldırılmasına dair müvafiq dəyişikliklər edilmişdir. Bu dəyişikliklər qanun pozuntusuna yol verən, vergidən yayının intizamsız vergi ödəyicilərinə şamil edilmişdir.

Bazar iqtisadiyyatı yolu nu seçmiş istənilən dövlətin inkişafı prosesində sahibkarların rolü böyükdür. Bu gerçekliyi nəzərə alan Hey-

qəsinin formallaşmasına, onların cəmiyyətdəki mövqelərinin güclənməsinə diqqət yetirmişdir. Məhz bu baxımdan, Ümummilli Lider ölkədə bazar münasibətlərinin formallaşması və inkişafı sahəsində sahibkarlığın əhəmiyyətini yüksək dəyərləndirmiş, onun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə bu istiqamətdə "Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıqla Dövlət Kəməyi Proqramının (1997-2000-ci illər)" və "Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı Dövlət Proqramının (2002-2005-ci illər)" heyata keçirilməsi təmin edilmişdir. Bu proqramlar çərçivəsində ölkədə sahibkarlığın formallaşması və inkişaf modelinin əsası qoyulmuşdur. Belə ki, kiçik və orta sahibkarlığın hüquqi bazası yaradılmış, sahibkarlığın təşəkkülü və inkişaf üçün əlverişli mühit formalşmış, səmərəli dövlət tənzimlənməsi təmin edilmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev sahibkarların problemləri ilə müntəzəm maraqlanmış, onlarla mütəmadi görüşlər keçirmiş və iş adamlarını narahat edən məsələlərin aradan qaldırılması sahəsində dövlət orqanlarına ciddi tədbirlərin görülməsini tapşırılmışdır. 2002-ci aprelin 25-də yerli sahibkarlarla görüşündə Heydər Əliyev ayrı-ayrı müəssisələrin, səhmdar cəmiyyətlərin istehsal etdikləri məhsullar, müəssisələrin vəziyyəti, rəqabət qabiliyyəti, daxili tələbatın ödənilməsi, bazarda məhsulların satışı və təşkili ilə maraqlanmış, müvafiq tövsiyə və məsləhətlərini vermişdi.

Ulu öndər ölkədə xarici sahibkarların fəaliyyət dairəsini genişləndirmək üçün də müüm tədbirlər görülmüş, müəyyən vaxtlarda əcnəbi investorlarla görüşlər keçirmişdir. Bu kontekstdə 2002-ci il mayın 14-də

xarici iş adamları ilə görüş iqtisadiyyatın inkişafını da-ha da sürətləndirmişdir. Görüş çərçivəsində ümummilli lider xarici sahibkarların ölkəmizdə istehsal etdikləri yüksəkkeyfiyyətli məhsullardan ibarət sərgi ilə yaxından tanış olmuşdur. Xarici sahibkarlar, müştərək şirkət və müəssisələrin rəhbərləri istehsal sahələri, buraxılan məhsullar barədə ətraflı məlumat vermİŞLƏR. Heydər Əliyev ayrı-ayrı şirkətlərin, səhmdar cəmiyyətlərin inkişaf perspektivləri ilə maraqlanmış, tövsiya və məsləhətlərini vermiş, ölkəmizin neft sektorunda tanınmış xarici şirkətlərin fəaliyyətini eks etdirən stendlərlə tanış olmuş, həmin şirkətlərin nümayəndələri ilə səhəbət etmişdir. Ulu Öndər demişdir: "...Demək, bazar iqtisadiyyatının aparıcı qüvvəsi iş adamlarıdır, özəl şirkətlərdir, xarici sərmayəçilərdir. Bu sahədə görülən işləri qiymətləndirirək, hesab edirik ki, hələ istifadə olunmamış imkanlar da çoxdur. Əldə edilmiş təcrübədən daha səmərəli istifadə etmək lazımdır. Biz indiyə qədər görülən işləri Azərbaycanın bazar iqtisadiyyatı yolu ilə getməsi prosesində birinci mərhələ hesab edirik. Bunların əsasında daha da sürətlə irəliye getmək istəyirik. Məhz bu səbəbdən biz Azərbaycanda özəl sektorun inkişaf etməsi üçün lazımlı olan bütün şəraiti yaratmışıq. Azərbaycana xarici sərmayənin cəlb olunması üçün əsas şərtləri yaratmışıq. Birinci növbədə, Azərbaycanda daxili içtimai-siyasi sabitliyin təmin olunması bütün sahələrdə, o cümlədən iqtisadiyyatın inkişafında əldə etdiyimiz nailiyyətlərin əsasıdır".

Beləliklə, sahibkarlığın inkişaf yolları araşdırılmış, ona mane olan əngəllərin aradan qaldırılması üçün konkret tədbirlər müəyyənləşdirilmişdir. Sahibkarlara

dövlət qayğısının en yüksək səviyyədə təsdiqi olan bu görüşlər və onların nəticəsi kimi avqust-sentyabr aylarında imzalanmış mühüm fərman və sərəncamlar ölkədə sahibkarlığın inkişafında yeni mərhələnin əsasını qoymuşdur.

Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı qanunvericilik aktlarında da təkmilləşmələr aparılmışdır. Belə ki, "Bəzi fəaliyyət növlərinə xüsusi razılıq verilməsi qaydalarının təkmilləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2 sentyabr 2002-ci il tarixli Fərmanı ilə ölkədə mövcud lisenziyalasdırma sistemi köklü sərtdə təkmilləşdirilmişdir. Sahibkarların lisenziya almaq mexanizmi xeyli sadələşdirilmiş, onların sayı 8 dəfə azaldılaraq 240-dan 30-a endirilmiş, lisenziyaların müddəti uzadılmışdır. Bu tədbirlər öz müsbət təsirini göstərmiş və özəl sektorun həm Ümumi Daxili Məhsulda, həm də bündə gelirlərində xüsusi payı artmışdır.

Əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş yeni iqtisadi siyaset, bazar iqtisadiyyatına kecid, iqtisadi və sosial islahatlar Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu gün uğurla davam etdirilir. Ölkədə ardıcıl həyata keçirilən islahatlar nəticəsində sosial-iqtisadi sahədə uğurlar əldə edilmiş, sahibkarlığın inkişafı istiqamətində bir sıra önemli addımlar atılmışdır ki, bu da sahibkarlıq mühitinin inkişafına şərait yaratmışdır. Ölkə iqtisadiyyatının neft sektorundan asılılığının azalması, yeni istehsal müəssisələrinin istifadəyə verilməsi və sosial-nümlü müxtəlif problemlərin aradan qaldırılması sahibkarlığın inkişafı ilə əhəmiyyətli dərəcədə bağlı olmuşdur.

Bayram SALMANOV,
"Respublika".